

S DĚTMI SE UMÍM VYBLBNOUT

Letos v prosinci uplyne dvacet let od otevření Divadla Na Jezerce. Nejen o něm jsme si povídali s jeho principálem. Řeč přišla i na jeho otce a potomky.

Povězte, kolik už vašim divadlem prošlo herců?

Bylo jich asi sto sedmdesát a spousta z nich patřila a patří ke špičkám českého herectví.

Jak jste je získával?

Příští rok mi bude sedmdesát, pohybuju se v branži už dlouho, a tudíž jsem se s mnohými znal. Některé jsem poznal jako malý kluk díky tátovi. Třeba s Janem Třískou jsem měl možnost ve svých deseti letech hrát v Národním divadle.

Takže jste mu zavolał...

Když jsme naše divadlo otevírali, byl shodou okolností zrovna v Praze a odpoledne mi volal, jestli může večer přijít. Takže tu byl na zahájení. Od té doby jsem přemýšlel o spolupráci s ním. Dal jsem mu přečíst hru Kumšt, kterou jsme potom uvedli s Janem Hřebejkem. Mělo to i jistá úskalí, protože Tříška žil v USA, takže jsem mu šest let platil letenky a pětihvězdičkový hotel. Ale i tak to bylo skvělé.

V Kumštu hrál kromě něj i Jan Kačer. A vy.

Měl jsem roli jejich mladšího přítele a ve hře jsem uklidňoval jejich sváry. Zajímavé bylo, že se to promítlo i do života. Každou chvíli za mnou přišel Tříška a říkal: „Jestli to bude Kačer takhle hrát, tak končím!“ A za chvíli přišel Kačer s tím, že pokud se bude Tříška takhle chovat, tak s ním hrát nebude. A přitom se měli rádi. Bylo to jen v období, kdy herci svoji postavu teprve hledají a jsou z toho nervózní.

Jak do toho hledání postavy pasoval režisér Jan Hřebejk?

Výtečně. Nechává hercům hodně prostoru podobně, jako to dělal Evald Schorm. Herci měli pocit svobody, ale tihle režiséři je přitom vždy nenápadně vedli. Hřebejk patří dvacet let do týmu divadla, režisořoval na Jezerce už sedm inscenací.

Předpokládám, že jste to vy, kdo vybírá, co se bude u vás hrát?

Většinou ano. A pokud hru nevyberu, mám vždycky poslední slovo. Někdy hru navrhnou režiséři. Hřebejk třeba přišel s báječným

nápadem na After Life od Rickyho Gervaise. Na nás zbylo získat autorská práva. Nakonec jsme měli šanci si s autorem osobně popovídat. Gervais je milý člověk.

Ve hře je důležitý pes. Jak se takový ukázněný pes shání?

Scénograf Dáda Němeček přivedl slečnu, která se nám starala o kostýmy, a ta nám představila úžasného vlčáka. Tomu se jeviště tak zalíbilo, že před každým výstupem čeká s ostatními herci „na střídačce“ a přesně pozná chvíli, kdy má jít na scénu. Hrajeme to už dva a půl roku a jen jednou se stalo, že skočil do hlediště... ale zase se hned vrátil. Mezi fotkami, které dal Gervais na svůj Instagram, byl Milan Šteindler se psem a Gervais k ní napsal: I love that dog (miluju toho psa).

Co mělo u vás největší úspěch?

Téměř dvacet inscenací přesáhlo dvě stě repríz. Charleyova teta přes tři sta a Zahraj to znovu, Same či Manželské vraždění dokonce čtyři stovky. Teď je neúspěšnější představení Bylo nás pět, které je vyprodané už na půl roku dopředu.

„Úplně jsem ztratil herecké ambice. Role si vybírám tak, aby v nich nebylo moc textu...“

Hrajete v každé inscenaci?

Kdepak. Nyní jich máme na repertoáru patnáct a já hraju v pěti. V dobách, kdy jsem byl někde v angažmá, jsem hrál i pětaticetkrát do měsíce. Dnes sotva desetkrát.

A stačí vám to?

Úplně jsem ztratil herecké ambice. Role si vybírám tak, aby v nich nebylo moc textu. (smích)

Váš tatínek hrál hodně rád, že?

Miloval divadlo. Ale v posledních letech už lásku k němu vyčerpal. Přesto točil a hrál do roztrhání těla. TV film Noc rozhodnutí, kde představoval prezidenta Emila Háchu, se realizoval v době, kdy umíral. Na natáčení ho vozili z nemocnice. Sestřičky ho ráno převlékly do kostýmu a večer do pyžama. Když jsem deset let po tátově smrti inscenaci znovu viděl, tak jsem se lekl, jak v posledních měsících života vypadal. Je zajímavé, jak člověk všechno zlé vytěsni a pamatuje si své blízké v plné síle.

S tatínkem jste hrál ve svých prvních filmech Případ Mauricius a Lítost.

Jaké to bylo?

Cítil jsem se vedle něj bezpečně. Lítost režíroval Evald Schorm v roce 1970 a putovala rovnou do trezoru. Točila se dva měsíce a po celé tohle období jsem byl intenzivně s tátou. To jsem předtím nezažil, protože hodně pracoval. Najednou jsem ho měl jen pro sebe. Bylo to v době, kdy jsem dělal zkoušky na konzervatoř, bylo mi patnáct a byl jsem zvědavý na spoustu věcí z jeho života. Zajímalo mě si o tom povídat.

A Případ Mauricius?

Jaroslav Balík ho režíroval v roce 1971, kdy začala normalizace, a jen díky němu jsme v tom s tátou mohli točit, protože Balík nás přes odpor mocných dokázal prosadit. Pak už táta filmovat několik let nesměl.

Uměl vás tatínek pochválit?

Uměl, ale nebylo to na denním pořádku. (smích)

A pokárat?

Ano, to určitě taky. Po konzervatoři jsem nastoupil angažmá v Činoherním studiu v Ústí nad Labem, které mi nabídl v den maturity režisér Ivan Rajmont. Měli jsme úspěch u kritiky i obecnosti, které bylo lačné po narážkách na tehdejší dobu nesvobody, a těch bylo v našich inscenacích pokaždé plno. Protože jsme ale hráli několikrát →

A portrait of Jan Hrušínský, a middle-aged man with a grey beard and mustache, smiling. He is wearing a black polo shirt and a watch on his left wrist. He is sitting with his arms crossed over his knees. The background is a blurred outdoor setting with some architectural elements.

JAN HRUŠÍNSKÝ

» Táta mě
uměl pochválit.
Ale na denním
pořádku to
nebylo... «

▲ Ve filmu *Lítost* z roku 1970 si Jan zahrál se svým otcem. Užíval si, že ho má jen pro sebe – to se kvůli vytíženosti Rudolfa Hrušínského často nestávalo.

Jan s manželkou a vnoučaty. Má jich celkem pět, a i když přiznává, že hlídací dědeček není, s dětmi se dovede pořádně vyblbnout.

měsíčně i v Praze, stávalo se pravidelně, že nám po pražském úspěchu představení většinou zakázali.

Tatínek se byl na vás někdy v divadle podívat?

Skoro vždy. Hrálí jsme například hru Alexe Koenigsmarka *Obraz z dějin*, já v ní měl roli gestapáka a hrozně mě bavilo hrát tu lidskou zrůdu laskavě. Vyloženě jsem si hu užíval a těšil jsem se, co na to táta.

A co řekl?

Přišel pak o přestávce do šatny, vzal si mě stranou a povídá: „Máš díru na ponožce!“ A dodal, že má kvůli tomu celý představení zkažený. Od té doby si kostým vždycky pečlivě kontroluji.

Prý jste napsal o svém otci knihu?

To je pravda. Jmenuje se Rudolf Hrušínský: 100 rozmarných let a vydali jsme ji ke stému výročí jeho narození. Když nám Babiš v době covidu zavřel divadlo, měli jsme čas se věnovat nápadu, který jsem nosil v hlavě několik let. Mám totiž obrovský archiv asi tři tisíc tátových fotografií.

Takže jste se jimi začal probírat...

S grafikem Jankem Balcarem a provozní ředitelkou Nikolou Hrklovou jsme tomu věnovali téměř rok. Chtěli jsme, aby kniha vyšla k 17. říjnu, tedy k datu, kdy se táta narodil. Knihu jsme chtěli pokřtít společně s bráchou a s panem Svěrákem, jenže kvůli covidu nakonec zavřeli všechna knihkupectví a křest zakázali, takže jsme museli knížku prodávat jen online. Nutno říct, že úspěšně. Prodává se dodnes, v obchodech i u nás v divadle.

Ještě mi povězte něco o vašich dětech...

Jistě, rád. Dcera Bára žije ve Filadelfii, a má tak české i americké občanství. Syn Nikola

(z prvního manželství Janovy ženy Miluše Šplechtové, pozn. red.) žije v Austrálii, má českou manželku a dvě děti. V neděli jsme se vrátili z Perthu. Byli jsme tam čtrnáct dní. Díky Austrálii jsem zjistil, jak je Amerika blízko. Austrálii jsme navštívili po čtyřech letech a bylo to senzační.

Takže kolik máte vnoučat?

Pět. Dvě v Austrálii, Viktorovi je teď devět a Káje šest, dva vnuky mám od další dcery Kristýnky a Matěje Balcara – sedmiletý Vojta chodí do první třídy a Kubíkovi je rok a půl. Jednoho vnuka mám i v Americe. Jmenuje se William Jan, je Čechoameričan a jsou mu tři. Loni tady byli všichni a strávili s námi celé léto.

Umíte to s dětmi?

S ohledem na povinnosti v divadle nejsem zrovna dědeček na hlídání. V tom funguje spíš babička. Ale dovedu se s nimi vyblbnout, to je i mě baví.

Čemu se vaše děti věnují?

Kristýnka je herečka, účinkuje u nás v divadle a v seriálu *Ulice*, kde byla dokonce jednou její postava vyhlášena jako nejoblíbenější. Bára se rozhodla pro grafický design. A loni jsme za ní byli a pozvala nás na svoji premiéru! Nikdy předtím přitom nehrála. Na Jezerce dělala uvaděčku a neměl jsem ani pocit, že by to chtěla zkusit, ale na jevišti byla výborná. Měla i potlesk na otevřené scéně, tak jsem zvědav, jestli se tomu bude dál věnovat a kam to eventuálně dotáhne. Nikola je personalista, takže hledá pro australské firmy nové lidi. Takhle to může dopadnout, když pošlete děti studovat angličtinu... (úsměv)

A jak jste na tom s angličtinou vy?

Učím se ji celý život, akorát že ony mluvily za tři měsíce líp než já. ●

JEDNOU VĚTOU

Na co jste nejvíc hrdý?

Na svoje děti. Jedním z nich je i Divadlo Na Jezerce.

Co jste se nikdy nenaučil? Angličtinu.

Co byste chtěl ve svém životě změnit?

Asi nic, protože to změnit nejde. Třeba zhubnout.

Kterou svoji vlastnost máte rád?

Umím nenápadně dotahovat věci do cíle.

A na kterou nejste moc hrdý?

Že neumím být trpělivý.

Z čeho máte největší strach?

Z komunismu, fašismu, z války. Takže z lidské blbosti a hanby.

Kdo je vám celý život inspirací?

Rodina, otec a další předkové.

Bez čeho se nikdy neobejdete?

Bez dobrého zázemí.

Jaké nejkrásnější místo jste navštívil?

Jižní Čechy.

V koho byste se chtěl na jeden den proměnit? Nechci se proměnit v nikoho.

Co byste dělal, kdybyste měl hodně peněz? Utratil bych je, protože s nimi neumím zacházet.

Jaké je vaše životní motto?

„Co tě nezabije, to tě posílí.“

Které jídlo máte rád? Bohužel každé!

A je to na mně vidět. (smích)

Na co se díváte v televizi? Na filmy, na dokumenty, na blbosti.

Vaše oblíbená osobnost? Lennon, McCartney, Harrison a Starr. A Clapton, Brooker, Anderson, Collins, Sting, Fripp, Richards, Wood, Woody Allen a tisíc dalších mých hrdinů.